

Slovenski

čebelar

Glasilo

čebelarskega

društva

za Slovenijo

v Ljubljani

Št. 12 * December

Letnik XXXVII

Vseбина:

† Lunarček Aleksander 193 O medenju hoje na Dolenjskem l. 1933 194 Letno poročilo op. postaj za l. 1933-34 196 Čtivo za začetnike 199 Opazovalne postaje 200	Nekaj čebelarških spominov 200 Društvene vesti 203 Kmetijska razstava v Mariboru 205 Vesti iz podružnic 206 Drobiž 206
--	--

Domač slovenski zavarovalni zavod je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

V zavarovanje sprejema :

1. Proti požaru :
a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu in steklo proti ubitju. | 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlamu.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.
6. Vse vrste zavarovanj nezgod, jamstva in kaska.
Zastopniki v vseh mestih in farah. |
|---|--|

Mali oglasi

Kupim med, iztočen iz A.-Ž. panjev. Vzorec s ceno prosim na naslov »Dobrota« poštroležeče, Slov. Javornik, Gerenjsko. Prodaj manjšo ali večjo količino dobrega in zanesljivega pitalca po Din 12.— postavljen kamorkoli do postaje kupca. Pišite na naslov Lah Boris, Fram pri Mariboru. Naprodaj imam ajdovega pitalca od zdravih čebel. Cena po dogovoru. M. Sotenšek, šol. upravitelj v pokoju, Fram pri Mariboru. Pristnega ajdovca-pitalca ima na prodaj Bakan Štefan, Nedelica, p. Turnišče.

SLADKOR

Vse podružnice bodo dobile posebno poročilo o sladkorju, da bodo lahko o njem razpravljale na občnem zboru. Za danes obveščamo vse podružnice in čebelarje le, da je ministrstvo financ naknadno dovolilo še dva vagona sladkorja, ki bo denaturiran s $\frac{1}{2}\%$ paprike. Sladkor pride v Ljubljano koncem meseca novembra. Vsem naročnikom, ki so zadnjič dobili le en del naročenega sladkorja, bo društvo sedaj poslalo še drugi del. Obveščamo člane, da je paprika za čebele neškodljiva in da se tak sladkor brez skrbi lahko uporablja za pitanje čebel. Kdor želi imeti kaj sladkorja, naj ga naroči takoj, kajti ne vemo, kako bo spomladi, sladkorja pa bo ostalo le malo še na razpolago. Cena sladkorja za 1 kg je Din 7-50.

Pošljite zaostalo članarino!

članarina (naročnina) znaša letno Din 35.— (za inozemstvo Din 46.—)

Urejuje: AVGUST BUKOVEC,
Ljubljana, Gruberjevo nabr. 14

Številka**12****V Ljubljani 1. decembra 1934 Šetnik XXXVII**

† Lunaček Aleksander

Kdo izmed starejših naših čebelarjev ni poznal Aleksandra Lunačka, šolskega upravitelja iz Št. Ruperta, pionirja čebelarstva in sadjarstva na Dolenjskem, posebno pa še v naši Mirenski dolini? Letos bi imel spolniti 70. leto svojega plodnosnega življenja. Dolga in mučna bolezen je sedaj iztrgala iz naše srede tega idealnega vzgojitelja in odličnega gospodarškega delavca.

Rojen je bil dne 8. decembra 1864. l. v Travniku, obč. Loški potok v kočevskem okraju. Njegovi starši so dali nadarjenega dečka študirat v realno gimnazijo v Kočevju. Toda, ker je tako zelo ljubil mladino, je iz gimnazije odšel na drž. učiteljsišče v Ljubljani, kjer je dovršil zrelostni izpit l. 1884. ter bil še isto leto nameščen kot učitelj v Srednji vasi pri Bohinju. L. 1887. je bil imenovan za šolskega upravitelja na Trebelnem pri Mokronogu, kjer je ostal skoro 9 let. Leta 1896. je postal šolski upravitelj v Št. Rupertu na Dolenjskem, kjer je vršil te posle do 31. avgusta 1926.

Že na prvih službenih mestih se je zanimal in udeleževal v čebelarstvu, krona tega njegovega dela se je pa pletla v Št. Rupertu, kjer je takoj dal zgraditi čebelnjak v domačem slogu. S podporo oblasti pa je leta 1911. postavil na šolskem vrtu krasen čebelnjak za 20 A. Ž. panjev, 15 kranjčev in eksportovcev. Tu je 30 let vodil rod za rodom svojih učencev, jih

uvajal v vse skrivnosti čebelnega življenja, jih praktično poučeval v čebelarstvu ter jim nudil tudi medenih dobrot.

Žarečih oči smo čakali ob času rojenja, kdaj bo stara Urša prišla povedat, da je roj! Vsak bi bil rad poleg in zavidljivo so gledali ostali učenci one, ki so bili tako srečni, da so mogli iti pomagat. S svetim strahom smo gledali našega mojstra, ki je brez čebelarске kape ogrebal roj, nam kazal matice, sate in vse druge reči.

Iz te šole so izšli sedanji čebelarji.

Pa ne samo to: tudi po končani šoli je zbiral svoje bivše učence in druge stare čebelarje, katerim je bil voditelj, prijatelj in zaščitnik, ter jim razlagal svoje izkušnje na podlagi lastnih opazovanj in proučavanj. Ti sestanki so rodili čebelarско podružnico za Št. Rupert-Mokronog in okolico, ki je bila ustanovljena l. 1919. Lunaček ji je predsedoval ves čas do zadnjih let, ko je moral, dasi nerad, zaradi bolezni pustiti to mesto.

Odlikoval se je na čebelaršem polju z mnogimi predavanji pri podružnici in po Dolenjskem; bil je tudi sočrudenik Slovenskega Čebelarja.

Toda ne samo čebelar, tudi vnet sadjar je bil. V šolskem vrtu je vzgojil tisoče sadnih drevesc. Kot predsednik sadjarske podružnice za Mirensko dolino je imel brez števila predavanj in praktičnih tečajev. Če bi se hotelo ljudstvo ravnati po njegovih navodilih, bi bila danes vsa naša dolina cvetoč sadni raj.

Znal je pa tudi svojim učencem vcepiti ljubezen do mile domovine, in to še v bivši Avstriji, ko je bila prepovedana beseda Jugoslovan.

Od leta 1899. do 1920. je bil tajnik mokronoške kmetijske podružnice. Ko je trtna uš uničila naše vinograde, je začel prvi cepiti na ameriško podlago in zaradi tega mnogo pripomogel, da so se v vsem mokronoškem okraju obnovili vinogradi.

Šolske oblasti so mu izdale mnogo pohvalnih dekretov. V Jugoslaviji je bil odlikovan z redom sv. Save V. vrste.

Letos 7. novembra ga je poklical Bog k sebi, da mu da večje, večno plačilo. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo poleg šolske dece mnogo njegovih stanovskih tovarišev, sadjarjev ter preprostega ljudstva. Čebelarji pa smo položili na njegov grob venec.

Naj v miru počiva njegovo blago srce!

Maks Kurent.

O medenju hoje na Dolenjskem leta 1933

Pirnat Josip

Okolica Sv. Gregorja, kjer — v višini 736 m nad morjem — pasem skupno z nekaterimi drugimi tovariši ljubljene čebele, je v glavnem obrasla s širnimi igličastimi gozdovi, ki nudijo prebivalcem glavni vir dohodkov, včasih pa tudi čebelarjem naklonijo nekaj iz svojega bogastva: sladkega in okusnega medu. Žal pa je ta darežljivost naših gozdov — v primeri z gozdovi drugih krajev — zelo redka in malenkostna in približno le vsako desetletje zasluži pohvalo in priznanje čebelarjev.

Jelka pri nas sploh zelo poredkoma izdatno medi, medtem ko smreka ob ugodnem vremenu redno vsako leto junija meseca odpre za nekaj dni bogate medene vire. Njen med je lepo rdečkastorumen in se po barvi skoraj nič ne loči od cvetličnega medu, ki ga tedaj čebele v precejšnji množini nanašajo v panje.

V nasprotju s smreko pa kaže jelka svoje sladke »solze« julija in avgusta meseca, a še to le tedaj, kadar ni dalj časa dežja in je zemlja že dokaj izsušena. Že stari naši čebelarji so ugotovili, da jelka medi le tedaj, ko jo suša tudi pri koreninah nekoliko »stisne«. No, to se pa zgodi pri nas bolj poredkoma, ker je gozdna zemlja v splošnem zelo debela,

gnojna, mahovita in prepojena z vlago. Na tenkih, peščenih, kamnitih in pustih zemljah res iglasto drevje pogosteje medi, tudi v letih, ko ni dolgotrajne suše.

Zelo izdatno je pri nas medila jelka l. 1911. Tedaj je bilo po gozdovih toliko medu, da so ga otroci lahko kar lizali z gozdnega rastlinstva. Čebele so pridno nosile, da so bili panji kar vedno polni sladke dobrote; čebelarji so se šalili, da »med kar na vejah vlačijo domov«.

Dobro se je izkazala jelka tudi leta 1928. Tedaj sem iz posameznih A. Ž. panjev pridobil povprečno po 50—70 kg medu. Žal, smo tedaj čebele zazimili na samem gozdnem medu, pa nam je potem strašna zima vse uničila, da smo si jih morali potem za drag denar nabaviti iz tujih krajev.

Svoje bogate vire sladke strdi je gozd nudil pridnim čebelam tudi v preteklem letu, žal, da skoraj brez vsake koristi za čebele in čebelarje.

Velike množine medu so avgusta meseca ležale po iglah in vejicah mladih in starih jelk, vse gozdno rastlinstvo se je lesketalo in bleščalo pod zlatimi biseri sladke strdi. Kar v rojih so čebele zapuščale panje, letale v gozd in trumoma obletavale bogato pogrnjeno in obloženo mizo.

Ob pogledu na to izvrstno pašo, se je čebelarju radovalo oko in smejalo srce in v tihi notranjosti se mu je začela vzbujati zavest, da bo vsaj nekaj dinarčkov izkupil za sladko blago.

Pa, oh, vse je varljivo na tem božjem svetu!

Ko je trajalo to veselo vrvenje neutrudnih čebel že nekaj dni, sem, poln radovednosti, nekega dne nestrpno odprl nekoliko panjev, z namero, da se prepričam o množini nabranega medu in kdaj bo prišel čas moje žetve. Joj, prejoj! Strmim, začuden strmim in gledam! — Vse prazno — Suša — suša suša — sama suša v vseh panjih in satih! Kaj je to? Saj vendar medi jelka, medi, kakor že dolgo, dolgo ne! Hajdi v gozd, da se na lastne oči prepričam, kako je s to zagonečno zadevo!

Ogledujem čebele, ki lazijo od vejice do vejice, od igle do igle. Vse gladne in poželjivo iztezajo rilčke, vse se trudijo in srkajo sladko mano. Toda, pred njimi in za njimi enako velike kapljice, enaki zlati biseri — nezmanjšana zaloga. In tedaj so se mi odprle oči; spoznal sem vzrok in brezplodno delo čebel: med je bil preveč gost, smolnat, pa ga zato čebele niso mogle polizati in seveda tudi ne odnesti domov v panj.

Suhi vetrovi so izsušili v »mani« primes vode in je zato nastala iz sladke tekočine le

gosta, mastna in smolnata zmes. — Oh, škoda, brezmejna škoda za čebele in čebelarja!

Tolažil sem se, da bo blagodejni dež izpral to zasušeno strd in da bo potem jelka izločala med v primernejši gostini. Res, prišel je dež, voda je izlužila smolnato zmes in čez nekoliko dni so se po drobnih iglah zopet pokazalo majhne srebrne kapljice. Pa, žal, kakor prej, tudi sedaj jih je mrzla burja zasušila, da čebele niso imele nobene koristi od njih.

Vreme je bilo tedaj v splošnem zelo hladno, noči naravnost mrzle in burja venomer gospodarica ozračja. Poleg burje je najbrž tudi hlad vplival na gozdni med, da se je preveč zasušil, strdil in tako nudil v tej obliki čebelarom neprimerno pašo. V takih okoliščinah pri nas jelka še ni medila, pa tudi v tako izdatni meri že dolgo ne.

Odtrgal sem vejico z mlade jelke in jo položil na samotno stoječ grm. Ko sem drugo jutro opazoval vejico, sem našel na iglicah kapljice medu, prav take, kakor one na drevesu. Zbrisal sem kapljice in položil vejico nazaj. Pa tudi naslednje dni sem opazil med, da, še potem, ko je postala vejica že rjavkasta, so bile drobne, medene kapljice že vidne na njej. — Po vsem tem sodeč, se morajo izvršiti pod klimatičnimi vplivi razne izpremembe v delovanju nežnega staničja igel, kar vse ima potem posledico izločanja sladke tekočine, ki je znana med nami kot — gozdni med.

Čebele so se zelo trudile, da bi se okoristile z bogastvom gozda, a zaman. Toda posamezne so si vendar znale pomagati tudi v tej težki situaciji! Napile so se vode, poletele v gozd in tam z njo razredčile preveč otrdeli med. Vsekakor občudovanja vredna iznajdljivost drobnih živalic! Res, da se na ta način niso kdovekaj okoristile, ali za lastno prehrano so vendar nekaj nabrale.

Tako se je torej izkazala jelka pri nas v prejšnjih in minulem letu. Vsekakor je zelo muhasta ta rastlina in izredno občutljiva v pogledu vremena in drugih okoliščin. Zagonetna je tudi njena proizvodnja sladke strdi, neznan vzrok, ki vplivajo na to.

Pred kakimi 20 leti se je bila razvila v »Slov. Čeb.« o medenju jelke prav živahna in zanimiva debata. Izkušeni čebelarji so iznesli tedaj različna zanimiva mnenja; žal, da je nadaljnje razgovore in zaključno besedo o tej stvari onemogočila svetovna vojna.

Potrebno bi bilo, ko bi se tudi sedaj znova začeli zanimati za to zadevo in bi, na podlagi številnih, daljših opazovanj in izkušenj ugotovili: vzroke medenja, okoliščine, ki vplivajo na to, razdobja, v katerih se medenje ponav-

lja, in končno tudi sestavine in kakovost gozdnega medu.

Tudi to zadnje bi bilo treba vzeti v razgovor, kajti, jelkin med je, žal, med našim kmetiskim ljudstvom prav malo cenjen in ga splošno smatrajo kot nekaj malo vreden, smolnat produkt gozdnih dreves. Pa ne samo preprosto ljudstvo, tudi mnogi čebelarji ga podcenjujejo in ga često nudijo konzumentom za malo denarja ter s tem zmanjšujejo že itak nizko ceno tudi drugim, cvetličnim vrstam našega medu.

Tako je torej bilo medenje jelke po naših krajih v minulih letih. Drugod so se v tem oziru večkrat pohvalili, naši gozdovi pa so, najbrž zaradi prevelike izpostavljenosti mrzlim vetrovom, v tem oziru često odpovedali in so zato čebelarji le redkokdaj prišli na svoj račun.

Pa upajmo, da bo v prihodnje bolje; upajmo, morda prav letošnje leto* — ko tudi Dolenjci po vinskih gorica trdno verujejo, da se obnovi stoletni sloves vina »firunddrajsigarja« — da gozd nakloni nam čebelarjem obilo sladkih dobrot, da bodo — po dolgem času spet enkrat — polne naše posode in s tem vsaj malo poplačane tudi vse naše težke žrtve, delo in trud, ki smo jih v minulih težkih in kritičnih letih doprinesli za naš ljubljani čebelni rod.

Setno poročilo **opazovalnih postaj za leto 1933-34**

Julij Mayer — Dob.

Vremenske (klimatične) in terenske prilike vplivajo tudi na pašne prilike posameznih krajev v taki meri, da imamo v dravski banovini izredno pestro sliko pašnih razmer. Visoke ali osojne lege in proti severu odprte doline vse drugače vplivajo na razvoj narave in v zvezi s tem na medenje rastlin, kakor široka, ravna polja ali solnčne, proti jugu odprte doline. Razvoj narave je v tesni zvezi s čebelarstvom, zato bodi naloga vsakega naprednega čebelarja, da »vistosmeri« razvoj svojih panjev z razvojem svojega pašnega okoliša.

Pri proučevanju pašnih prilik nam neizmerno dobro rabijo opazovalne postaje, odnosno vestno in dobro sestavljena poročila, ki jih pošiljajo poročevalci. Zato se mi zde posebne važnosti dogodki iz narave same, ki so v tesni zvezi z razvojem čebelne družine. Kdaj je bil prvi pomladni izlet, kdaj so prinesle prvo obnožino? Ali ne vpliva že sam

* Članek je prejelo uredništvo meseca februarja t. l., ko smo še upali na številko 1934. Danes vemo, da so številke jako varljive, čeprav imajo dober sloves. Ni pa izključeno, da bo leto 1935 popravilo — vse. Jako »duhovito« tolažilo —

donos vode v zgodnji pomladi svojstveno na panj!? In obnožina, kako ta poživi čebele! Kdaj in na čem se javlja prvi donos medu, moč in razvoj panja, kdaj je bil goden za rojenje, nastavljanje in prestavljanje, zamenjava matic, zdravstveno stanje čebel, zadnja obnožina itd. itd., to so vprašanja, ki nam ustvarjajo pravo sliko domačih pašnih razmer. Tem posvečujemo vso pozornost, in ne bo nam težko iz skromnih pašnih razmer domače okolice »iztisniti« čim najboljše uspehe. V tem leži prav za prav naš napredek in, seveda, naša korist.

Po vsej banovini ima Slov. čebelarstvo družstvo razpredeno mrežo opazovalnih postaj z namenom, da natančno spoznamo pašne prilike posameznih predelov naše ožje domovine. Iz teh poročil bo polagoma nastal kataster pašnih razmer, ki nam bo nudil točen pregled donosnosti slovenskega čebelarstva.

Letos je delovalo 29 opazovalnih postaj. Mnoge od njih je opremilo osrednje društvo. Pa tudi nekateri gosp. opazovalci sami so jih opremili z inventarjem. V poslednjem času so se začele tudi čeb. podružnice zanimati za opazovalno službo in same ustanavljajo in opremljajo — s podporami seveda — opazovalne postaje. Vsekakor razveseljiv pojav!

*

Za zimo smo čebele pripravili že v oktobru, čeprav je bil še dovolj lep, saj je bila njegova povprečna mesečna toplina $+10.5^{\circ}\text{C}$. Čebele so pridno izletavale, nekatere še celo na zapoznele cvetje in donašale pomalem obnožino. Stikale so povsod in tu pa tam tudi vdrle v sosedne medene zakladnice, vendar o hujšem ropanju ni bilo čuti. Panji so dnevno znatno izgubljali na teži, povprečno 31.8 grama, kar je precejšen upad. Deloma gre ta izguba še na rovaš izhlapevanja vode, deloma pa, ker se je pogožala še zadnja zalega, ki je bila zastavljena koncem ajdove paše.

V prvi polovici novembra smo imeli še nekoliko izletnih dni in tudi z obnožino so se čebele še postavljale. Zadnjo v tem letu jim je narava nudila še 18. in 19. novembra.

V čebelnjakih je nato utihnilo. Čebelice so se stisnile v zimsko gručo in »sladko zasahnale«. Poraba medu se je precej skrčila, povprečno so porabile na dan 18.8 grama. Začel se je pravi zimski počitek, ki je trajal vso drugo polovico novembra in ves december. Srednja mesečna toplina v novembru je bila še $+4^{\circ}\text{C}$, a je padla v decembru na -4°C . Tiste dni po božičnih praznikih je toplo solnce izvabilo mnogo panjev k izletu in čebelicam se je nudila prilika za trebež. Le čebelnjaki na osojnih mestih, kamor solnce ni pokukalo,

niso bili deležni te dobrote. Prvi del zimskega počitka je potemtakem trajal dober mesec (38 dni). Povprečna decembrska poraba se je sukala dnevno okrog 22 gramov.

Ponekod so čebele počivale še ves januar, tja do 9. februarja, ki je bil vsesplošen izletni dan s popolnim trebljenjem. Najdalj so počivale čebele na Muti, 103 dni. Januar je bil razmeroma topel zimski mesec; njegova mesečna srednja toplina je bila -1.4°C , dočim je bila v februarju celo $+0.5^{\circ}\text{C}$! Dnevno so čebele v januarju porabile prilično 32.2 grama. Proti koncu meseca so začele že zalegati.

Zato se je poraba medu od takrat stopnjevala. V februarju je tehtnica dnevno upadla za 54.4 grama, kar pa moramo po večjem vpisati na račun izdatnega trebeža, ker so imele vse postaje precej izletnih dni (od 6 na Krki do celo 22 dni na Rovih). Tudi vodo so pridno donašale. V drugi polovici meseca so si že marsikje nadele pisane hlačke. Teloh, leska in jelša so odprle svoje cvetove, čebele so oprtale prve koške sveže obnožine — novega kruhka! Malo pozneje so isto srečo doživele tudi čebelice v osojnih legah, kjer so kot zadnje prinesle prvo obnožino 6. marca. Kako je ta kruhek poživil vse panje! Koliko novega življenja se je zaradi njega in z njim porajalo!

Srednja mesečna toplina v marcu je poskočila na $+6.9^{\circ}\text{C}$. Čebele so imele mnogo izletnih lepih dni; povprečno nekako 26. Pomladna narava je odpirala prve cvetove in čebele so imele dovolj dela. Nekatere postaje so ta mesec že izkazale prvi donos. Vendar je tehtnica stalno padala. Doma je bilo na tisoče lačnih ust, medena zaloge je minevala. Dnevno je opazovani panj porabil prilično 55.8 grama.

Iz priložene razpredelnice razberemo, da se je celotna zimska poraba sukala zelo različno. Najmanj je porabil v tem času opazovani panj v Bregu pri Križah na Gorenjskem (3.7 kg), največ pa oni v Podovi na Dravskem polju (9.65 kg). Tako pride povprečno na posamezen opazovani panj za vso zimo po 6.63 kg, kar tudi dejansko ustreza potrebam. Na dan je panj porabil po 36.4 grama. Prezimovali so panji večinoma na mešanem medu, le malo je bilo ajdovca. Mnogi čebelarji so bili zaradi slabe prejšnje letine prisiljeni, da so zazimili svoje panje na sladkorju, ki se je zopet izkazal kot dobra zimska hrana.

Ob prilično ugodni paši so se panji v aprilu izborno razvijali, v drugi polovici meseca se je začel celo uveljavljati donos. Črešnja in borovnica sta bohotno zacveteli, tehtnica je dnevno kazala večji donos tam, kjer so bili panji ob tem času že močno razviti. Odpirali so se nam prijetni vidiki in izgledi polni naj-

Letno poročilo opazovalnih postaj za leto 1933-34

Opazovalne postaje	Poraba v kg v zimski dobi oktobar-marec	Povpr. dnevna poraba v tem času v g	Prvi izlet s polnim treb- ljenjem	Prva obnožina	Dan prvega donosa	Čisti donos v kg v pol. dobi april-sept.	Največji dnevni donos v letu			Letni uspeh kg	Letina	Poročevalec
							dkg	dne	na čem			
Blejska Dobrava . .	5-15	28-3	7. II.	6. III.	16. IV.	8-65	120	22. VIII.	ajda	+ 3-50	slaba	Svetina Ivan, posestnik
Breg-Križe . . .	3-70	20-3	14. II.	24. II.	17. IV.	11-40	120	21. VIII.	ajda	+ 7-70	slaba	Golmajer Janez, obrtnik
Virnaše-Škofja Loka	5-40	30—	9. II.	3. III.	27. IV.	0-10	115	20. V.	travnik	— 5-30	katastr.	Žontar Ivan, žel. uslužb.
Tacen pod Šm. goro	7-85	43—	9. II.	27. II.	12. III.	10—	190	24. VI.	kostanj	+ 2-15	slaba	Snoj Ivan, žel. uslužb.
Dob	4-85	26-6	9. II.	24. II.	12. IV.	16-50	170	26. IV.	črešnja } borovnica	+ 11-65	srednja	Mayer Julij, šol. uprav.
Rova	4-50	25—	7. II.	23. II.	14. IV.	7-45	125	26. VIII.	ajda	+ 2-95	slaba	Golmajer Franc, žnplik
Skorno-Novi klošter	8-65	47-5	7. II.	23. II.	15. IV.	4-85	190	17. IV.	sliva } borovnica	— 3-80	katastr.	Močnik Franc, ur. v p.
Sp. Ložnica-Žalec .	4-75	26-1	10. II.	23. II.	14. IV.	25-05	250	25. VIII.	ajda	+ 20-30	dobra	Pikl Andrej, čeb. mojster
Muta	8-20	45—	9. II.	23. II.	12. IV.	20-55	260	25. VIII.	ajda	+ 12-35	srednja	Flies Engelbert, pos. sin
Sv. Duh-Selnica . .	4-85	26-6	9. II.	24. II.	11. IV.	8-25	45	25. VI.	?	+ 3-40	slaba	Gradišnik Jakob, posest.
Studenci-Maribor .	8-25	45-3	9. II.	3. III.	14. IV.	25-90	300	19. VI.	kostanj	+ 17-65	srednja	Močnik Peter, šol. nadz.
Podova-Drav. polje	9-65	53—	16. II.	3. III.	14. IV.	36-10	305	29. VIII.	ajda	+ 26-45	dobra	Prime Franc, posestnik
Cezanjevci	9-30	51—	9. II.	26. II.	14. IV.	14-60	290	20. VIII.	ajda	+ 5-30	slaba	Ribič Franc, posestnik
Nedeljica-Turnišče	6-25	34-3	10. II.	2. III.	19. IV.	33-60	450	21. VIII.	ajda	+ 27-35	dobra	Bakan Štefan, posestnik
Krka	7-95	43-6	23. II.	6. III.	15. IV.	8-55	175	22. V.	sad. dr.	+ 0-60	slaba	Intihar Alojzij, šol. upr.
Cerknica	6-40	35-1	4. I.	23. II.	28. IV.	1-60	120	23. VI.	?	— 4-80	katastr.	Bečaj Franc, podobar
Sv. Gregor-Ortnek .	6—	33—	8. II.	26. II.	21. IV.	16-40	120	23. V.	travnik	+ 10-40	srednja	Adamič Jožef, posest.
Novo mesto . . .	6-60	36-2	2. II.	23. II.	16. IV.	11—	350	29. VIII.	ajda	+ 4-40	slaba	Vales Josip, žel. urad.

lepših nad... Pa je okrog 20. pritisnil jug in nam naklonil dežja na pretek, ves teden je izdatno deževalo. Odcvetela je borovnica, osula je črešnja svoje cvetove, padala je tehtnica in z njo naše nade. Omembe vreden donos v tem mesecu izkazujejo le tri postaje: Sv. Gregor pri Ortneku (3.4 kg), Skorno—Novi kloster (3.7 kg) in pa Dob (4.25 kg). V splošnem pa nas je april močno razočaral, kar najbolj dokazuje tudi dejstvo, da pride povprečno v tem mesecu na panj komaj 64 dkg donosa ali dnevno samo 22 gramov!

Prav zadnja dva dneva v aprilu so se začeli ponekod usipati prvi roji iz kranjčev. Pa tudi žnideršiči so bili krepko v razvoju in smo ponekod že nastavljali proti koncu meseca. Prav posebno dobro razviti panji so bili ravno te dni prestavljeni. Vobče se je nastavljanje in prestavljanje vršilo skozi ves mesec majnik. Le malo je bilo panjev, ki se niso povzpeli do tolike moči, da bi bili prestavljeni.

Sadno drevje je bilo letos v najlepšem cvetju samo nekoliko dni in ga čebele niso mogle dovoljno izrabiti. Neprestano deževno vreme jih je močno oviralo pri izletavanju, vendar so panji imeli zadostno pašo. Zaradi tega so izborno napredovali in delali čebelarju hude preglavice. Dasi so bili po vseh pravilih pri nas uveljavljene čebelarske vede in po vseh priznanih zakonih prestavljeni, so hoteli po vsej sili rojiti. Posluževati smo se morali vseh »furtelcev«, da bi jim pregnali misel na rojenje. Marsikdo je v obupu uničil matico, nato izrezal do enega vse matičnike in tako obdržal moč panjevo za izrabo paše. Pa so bili redko sejani dobri pašni dnevi!

Le nekoliko postaj je doseglo v maju čiste-ga donosa nad 10 kg. Tri postaje so zabeležile celo upad teže. Povprečen dnevni donos je bil 175 g, kar je bilo za »ljubi maj, krasni maj« vsekakor premalo.

Pašo na travniških cvetlicah in na kostanju so izrabili le malokateri kraji. Studenci pri Mariboru in Donačka gora pri Rogatcu so se pohvalili s kostanjevo pašo in deloma Leskovec pri Krškem. Vobče pa so v juniju le opazovalne postaje imele čistega donosa nad 5 kg, zato pa smo imeli 7 postaj, ki so izkazovale upad tehtnice. Po košnji pa je postalo stanje naših panjev celo kritično. Marsikje so živeli roji dobesedno »iz roke v usta«. Dnevni donos je komaj zadoščal za sproti.

Izmeni matic posvečamo še vse premalo skrb! Naši čebelarji na deželi se menda še vedno ne zavedajo dejstva, da je od dobre plemenske matice — poleg vremenskih prilik seveda — odvisen ves uspeh ali neuspeh čebelarjenja.

Mnogi prepuščajo še vedno čebelam samim,

da prelegajo po svoji volji in potrebi. Prepustčajo to važno skrb zgolj slučaj! Morda res dobimo na ta način prav dober matični material, vendar je ta pot najmanj zanesljiva in priporočljiva. Mnogi čebelarji se zopet poslužujejo rojenja, da dobe mlade dobre matice. Metoda, že od pamtiveka v navadi, vodi gotovo do prav dobrih uspehov, toda vse preveč dragocenega časa zamudimo pri tem. Ob rojevni so lepi dnevi z izdatnim donosom redki! Mnogi čebelarji zopet vcepljajo več ali manj godne matičnike iz izrojencev. Tudi ta način ne vodi vedno do popolnega uspeha.

Malokdo si tudi vzame časa, da bi svoje matice zaznamenoval. Kontrola neoznačenih matic je zelo težavna in nezanesljiva. Menim, da bomo morali ravno točki izmene in kontrole matic v bodoče posvečati mnogo večjo pažnjo, če bomo hoteli žeti v modernem čebelarstvu res dobre uspehe. Švicarji se imajo za svoje uspehe zahvaliti v prvi vrsti le umni odberi domačih plemenskih matic!

Edino upanje — ajda — je še ostalo. Na ajdova pasišča so prevozniki čebelarji postavili velike skladanice panjev. Njihov trud ni bil zaman. V nekaterih predelih je ajda tako izredno dobro medila, da podobnega ne pomnimo najstarejši ljudje. Ni čuda, če se je ponekod dnevni donos sukal med 2 in pol do 3 kg in še čez. Najlepši donos sta menda imeli opazovalni postaji v Nedeljici pri Turnišču in Leskovec na Krškem polju, kjer je 21. avgusta prinesel opazovani panj 4.5 kg, odnosno 4.6 kg. In vendar tam čebelarji niso srečni: ne vedo, kam z božjim pridelkom! Za slepo ceno ga prodajajo prekupcem ali pa ga hočejo predelati v medico.*

Srečni bi bili čebelarji drugih pokrajin, da bi jim panji na ajdi prinesli vsaj zimsko zalogo. A mnogi niti tega ne morejo trditi. Vsi v skrbah so gorenjski čebelarji, kadar se spomnijo na prihajajočo zimo, ki utegne postati pogubna za kmetiške male čebelarje. Denaturiranega sladkorja je premalo, za drugega ni denarja...

Pogled na predzadnjo rubriko priložene razpredelnice nas pouči o celotni letošnji letini v dravski banovini. Kažeta nam nekako bilanco letošnjega uspeha: Tri postaje so doživele naravnost katastrofo in bodo morale dodati vso zimsko zalogo. Drugih osem postaj se lahko ponaša z malenkostnim celoletnim

* Op. uredništva. Poznal sem človeka, ki si je v Ljubljani uredil gostilno. V kleti je imel samo izbrana vina. Kmalu je moral zapreti, nobenega gosta ni bilo. Kako neki! Saj nihče ni vedel za to gostilno, ne za izborna vina. Da, da, srečni časi, ko so pečene race kar same od sebe cepale v usta...

čistim donosom in jim bo treba zimsko zalogo le dopolniti. Opazovani panji treh postaj so vse leto prinesli ravno pičlo zimsko zalogo. Le štirje opazovalci so bili toliko srečni, da so več ali manj izdatno točili.

Letošnje čebelarско leto je bilo po vsej banovini slabo. Izvzeta so le prava ajdova pasišča na Krškem polju, na Dravsko-Ptujskem polju in v Prekmurju.

Poleg opazovalnih postaj, navedenih v razpredelnici, so skozi vse leto delovale še postaje Donačka gora pri Rogatcu (vodi šol. upravitelj g. Stefanciosa Anton), Šmarjeta na Dolenjskem (vodi g. Majzelj Ignacij, krojač) in Valpča vas pri Semiču (vodi g. Kočevar Ivan, posestnik). Opazovalnica v Leskovcu pri Krškem, ki jo vodi učitelj g. Bitenc Drago, je imela tehtnico nekaj časa v popravilu.

Med tem letom je prenehala delovati opazovalna postaja v Bučki na Dolenjskem. Vodil jo je vestno in nesebično tamošnji šol. upravitelj g. Resman Ivan. Letos junija meseca so uzmoviči udrli v njegov čebelnjak in mu poleg opazovanega panja odnesli še nekoliko drugih panjev!

V teku letošnjega leta so bile na novo ustanovljene opazovalne postaje Barje (vodi g. Grčar Tit, šol. uprav.), Leveč pri Slov. Bistrici (vodi g. Černejšek Jožef, posestnik), Kozje (vodi g. Kunej Ivo), Zakot pri Brezicah (vodi g. Grabnar Vinko), Škocjan na Dolenjskem (vodi g. Malešič Janko, šol. upravitelj) in Mokronog (vodi g. Herbst Pavel, šol. upravitelj).

Zelo dobra poročila je pošiljala tudi še ne ustanovljena postaja v Št. Vidu pri Stični, ki jo je nesebično vodil g. Jereb Anton.

Končno se zahvaljujem vsem gospodom poročevalcem za neumorno vestno sodelovanje in jih prosim tudi v novem čebelarskem letu 1934/35 za dobra in pravočasna poročila.

Bilo prihodnje leto boljše od opisanega!

Čtivo za začetnike

Ludovik Puš — Ljubljana

Mesec december je pri čebelah čas največjega miru. Vsaj letos bo tako, ko smo morali šele v novembru odpirati panje zaradi dodaje sladkorja. Takšno pozno krmljenje za družine gotovo ni dobro, ker jih moti in razburja že sredi zimskega »počitka«. Toda sila kola lomi. Bolj prav je vseeno bilo sedaj dodajati sladkor, kakor spomladi. Ako je januar proti koncu kaj lep in solnčen, se zgodnjaki že pripravljajo na zaleganje in jo često že tudi imajo. Takrat pa je zimskega miru konec, če-

prav zima včasih šele pozneje (v februarju) prav pošteno pritisne.

Kakor čebele, naj tudi čebelar lepo miruje v čebelnjaku in okrog njega! Če je živalca za zimo dobro preskrbljena, naj bo kar brez skrbi. Le če zapade sneg, ga pojdi odkidat in pogledat, ali ni zamedlo žrel. Sicer smo pa brade itak privili, kjer se je dalo, kar je prav tudi zastran mušic, ki so v sneženih zimah včasih zelo nadležne. Pri panjih, ki nimajo brade na tečaje, jih zastavi s kako deščico tako, da bo prišel zrak lahko skozi žrela, sinice pa ne bodo mogle sedati na brade. Okrog čebelnjaka ne razbijaj, ne motovili po čebelnjaku. Vsak korak povzroča razburjanje, ki ga čebelam prav nič ni treba. Takole bomo na kratko rekli za december: Čim manj onegaviš okrog panjev in čebelnjaka, tem bolj bo prav.

V tem mesecu se udeležuj raje na drugem mestu kot čebelar. December je v naši čebelarski organizaciji namenjen — podružniškim občinim zborom. Le resno se vprašajmo: kakšni pa so dostikrat ti občni zbori? Kaj so res občni? Ali ni še vedno v navadi, da se »zberejo« predsednik, tajnik, blagajnik in še ta in oni član odbora, pa imajo občni zbor? Vsi drugi pa znate vse leto po notah zabavljati čez podružnični odbor in čez upravo osrednjega društva, češ, nič ne naredi! Sam sebe najprej primi za ušesa: kaj pa ti narediš kot član društva oziroma podružnice? Pa je vendar vse polno stvari, ki nam čebelarjem večkrat močno na žolč pritiskajo. Ni treba daleč nazaj segati! Letošnji sladkor! Čemu je to podobno, da smo morali dodajati takšno črno nesnago šele v novembru, ko bi bilo po vseh čebelarskih naukih to treba storiti že konec septembra ali zadnji čas prve dni oktobra? Prepričan sem, da ste se na vso moč jezili na osrednji odbor našega društva, pa po krivici. G. tajnik se je potil od samih vlog in posredovanj, vse je bilo pravočasno storjeno, sladkorja pa vendar ni bilo. Ko je pa končno zelo pozno prispel, ga je bilo premalo, več kot polovico premalo. Spet jeza. Ko smo pitali, so se nam pitalniki mašili z ogljenim prahom. O ti šment! Vse narobe. Nekje pač nekaj ali pa veliko ni bilo v redu. Nočemo tu o tem pisati. Samo to bi radi krepko povdarili, da čebelarjem takšnih stvari ni treba mirno in gladko pogoltniti. Sedaj bodo občni zbori podružnic. Vsi organizirani, pa tudi neorganizirani čebelarji na občne zборе! Tam je čas in mesto, kjer je treba to točno ugotoviti in po primernih sklepih dati delegatom naročilo za tozadevna vprašanja in predloge na društvenem občnem zboru. Tam naj se vpričo oblastnih zastopnikov in dele-

gatov podružnic iz vse Slovenije to vprašanje temeljito prečisti, ugotove vzroki in zahteva za bodoče od pomoč. Kolikor je meni znano, bo imel osrednji odbor v tem vprašanju lahko mirno vest — pa če bi je tudi ne imel! Organizirani smo zato, da imamo od organizacije gotove koristi zase in za čebelarstvo sploh.

Še druge nevšečnosti so se pojavljale, ki bo treba o njih spregovoriti na občnem zboru, pa ni prostora o tem pisati. Imate tudi v domači podružnici marsikaj, s čimer niste zadovoljni. Pravico imate in dolžnost, da kot zavedni društveniki zastavite svojo besedo, da se vse prav uredi. Pravico imate tudi, da od odbora, ki ste ga izvolili, zahtevate račun o njegovem delu. Pravico, da novemu odboru naložite določene naloge, ki se mora za njih uresničenje truditi, zavedajoč se, da boste terjali ob letu račun. **Samo združenja, ki se njihovo članstvo zaveda dolžnosti in pravic, jih na pravem mestu uveljavlja in je tako s svojo organizacijo živo povezano, imajo v sebi kal napredka in bodočnosti.**

Koliko je še vprašanj, ki je treba glede njih zavzeti stališče! Že zadnjič smo poudarili potrebo, da se iščejo pota in načini, kako primerno spraviti v denar čebelarske pridelke, kadar se nam bodo čebele dobro obnesle. S tem v zvezi je še marsikaj, kar spada na podružniške občne zборе; n. pr. domača reklama, splošna in podrobna propaganda; način, kako naj podružnica skrbi za prodajo medu svojih članov, ki ga doma ni moč spraviti v denar; zbiranje voščin ter skupno prekuhanje itd., itd.

Čebelarjem je treba pouka; starejšim v vednem napredku čebelarske panoge, mladim splošnega teoretičnega in praktičnega pouka. Pri nas je čebelarski pouk jako slabo organiziran. O kakih potovalnih učiteljih ni duha ne sluha; v Jugoslaviji sploh do sedaj ni bilo mogoče napraviti izpitov za učitelje čebelarstva, ker v vsej državi nimamo niti ene čebelarske šole. Kako umestno bi bilo, če bi se iz čebelarskih vrst vedno in vedno znova in zmiraj glasneje ponavljala zahteva vsaj po eni čebelarski šoli! Prav bi bilo pa, če bi — poleg drugih — tudi mi Slovenci imelo eno; tam naj bi bilo žarišče splošnega čebelarskega napredka v naši deželi, od tam naj bi se — primerno našim čebelarskim prilikam — širila temeljita čebelarska izobrazba, ki bi — posajena na naša tla — krepko dvigala to lepo in koristno gospodarsko panogo.

O takšnih-le zadevah se pogovarjajte na občnih zbora! Če bi bila nevarnost, da vam zmanjka snovi, pa načinite še prevažanje čebel

v pašo, ki je res zadosti pereče vprašanje. Tako boste tudi s te strani vse v redu opravili, kakor ste pri svoji mali živalci. Ko pa zasije spomladansko solnce, bomo z novim, še večjim navdušenjem prišli za delo v čebelnjaku. —

Vsem, ki ste prebirali letos to moje pisanje, želim, da bi se vas prišlo vsaj katero koristno zrnice; da bo letina našega čebelarstva vsako leto obilnejša.

Opazovalne postaje

Julij Mayer — Dob pri Domžalah

Oktober, prvi mesec zimskega počitka, nam je letos pokazal že pravo zimsko lice; poleg obilnega dežja in megle smo imeli tudi že slano in sneg. Vendar so čebele ob lepem vremenu še ves mesec izletavale. Posebno zelo so letele v prvi polovici meseca, ko so močno oblegale moštne stiskalnice. Pri tem je bilo mnogo čebel pokončanih. Pa tudi sicer so kaj rade stikale okrog sosednih žrel in pred čebelnjaki se je polagoma pa stalno množilo število mrtvih klatežev. Pravo močnejše ropanje pa se ni nikjer pojavilo.

Tudi obnožino so še pridno donašale, na prisojnih legah še zadnje dni v mesecu. Srednja mesečna toplota je bila povprečno 9.3° C.

Mnogi čebelarji s skrbjo gledajo na prihajajočo zimo. Letošnje leto je bilo po vsej banovini slabo. Če izvzamemo prava ajdova pasišča na jugovzhodu banovine, so povsod drugod panji premalo pripravljeni na dolgo zimo. Povprečno manjka na panj 2—3 kg zimske zaloge. Pri šibkejših panjih še več. Mnogi čebelarji so zato močno združevali. V splošnem pa so panji letos malo živahni.

V treh primerih so čebele z matico vred zapustile z medom založeno plodišče in se preselile v medišče na prazno iztočeno satje. S seboj so sicer vzele nekaj popotnice, toda zadostovala bi jim komaj za »malico« do srede decembra. Kaj le jih je gnalo od polnih skled?

Čebelarji so že pazili in pripravili vse, da zadelajo in gorko zazimijo panje, ko bo pritisnil mraz. V čebelnjake se polagoma seli zimski pokoj.

Nekaj čebelarskih spominov

Fr. Rojina — Šiška

(Dalje.)

Izpraznil sem torbo spominov na Janšo in »po vrsti, kakor so hiše v Trsti« bom nadaljeval zopet s spomini na čebelarjenje na učiteljišču. Kakor sem že omenil, je izročil razrednik profesor Linhart čebele v varstvo in

oskrbo meni. To zaupanje in menda prirojena ljubezen do čebel sta me bodrili, da sem se z vso vnemo lotil proučavanja čebelarstva. Linhart mi je posodil dvoje precej obširnih čebelarških knjig, ki sem vedno tičal v njih ter delal izpiske, da sem v tistem času v šolskih predmetih jel vidno popuščati in sem ujel včasih tudi kako dvojko, kar se prej ni dogajalo. Ob lepem vremenu sem odhajal od doma že kar ob šestih zjutraj s trdnim sklepom, da bom na klopki pri ulnjaku še kaj ponovil in se pripravil za šolo, ali navadno ni prišlo do tega. Ako sem pa le poskušal učiti se, sem bil tako raztresen, da nisem vedel, kaj berem. Še sedaj, ako sedim pri čebelah, ne morem brati, niti vsakdanjega časopisa ne, ker mi uhajajo oči in misli nehote vedno k čebelah.

Še boljša učiteljica kot čebelarške knjige, ki so mi bile takrat kot začetniku še vse pre-

učene in v marsičem neumljive, sta mi bila soseda Jozelj in čebele same. Omenil sem že, da sta si bila kupljena plemenjaka enaka kot dvojčka: oba iste oblike in velikosti, oba izrojenca od prejšnjega leta, dodelana od konca do kraja, oba enako živalna in takisto živahnega letenja, da se sploh v ničemer nista razlikovala drug od drugega. Proti sredi maja sem pa le opazil, da prekaša eden v letenju že nekaj dni prav znatno drugega, ali v moje največje začudenje je nekega dne kar nenadoma popustil in letel tako slabo, da sem se ustrašil, če ni morebiti že rojil. Ves v skrbeh odprem zadaj panj, a mi je takoj odleglo, ker je bilo notri tako nabito polno čebel, da so se na odprto končnico kar posule. Ker sta panja močno prisedala, ju v poslednjem času zavoljo obilice živali nisem več odpiral, zdaj pa čebel nikakor nisem mogel spraviti nazaj v panj; čim bolj sem jih z nekim cvekom tlačil

Mesečni pregled za oktober 1934

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže								Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovitih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.															
		mesečni tretjini dkg						pri dobil	po rabili	dkg dne	C°											
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	45	50	35	—	130	—	—	+17	—	3	+ 8	11	5	3	9	6	16	5
Breg-Križe	483	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	30	30	25	—	85	—	—	+23	—	0	+10·4	16	8	2	10	12	9	18
Tacen-Šmarna gora .	314	—	—	—	110	45	35	—	190	—	—	+24	—	0	+10	15	9	2	16	5	10	7
Barje	289	—	—	—	40	35	15	—	90	—	—	+28	—	2	+10 5	18	6	—	9	13	9	1
Dob	305	—	—	—	50	30	20	—	100	—	—	+22	—	4	+ 8·5	5	8	1	17	11	3	9
Rova	350	—	—	—	55	25	15	—	95	—	—	+23	—	1	+ 9·8	18	8	1	11	8	12	4
Škorno-Noví klošter .	450	—	—	—	45	45	15	—	110	—	—	+24	—	1	+ 9·7	10	1	1	12	13	6	6
Sp. Ložnica-Žalec . .	252	—	—	—	15	15	20	—	50	—	—	+18	—	4	+ 8 1	17	8	1	8	18	5	19
Leveč-Sl. Bistrica . .	355	—	—	—	—	—	50	—	50	—	—	+20	—	4	+ 8	6	6	4	20	11	—	4
Muta	387	—	—	—	40	20	40	—	100	—	—	+21	+ 1	+10·4	21	5	2	11	12	8	16	
Sv. Duh-Selnica . . .	536	—	—	—	65	60	10	—	135	—	—	+24	—	1	+10·2	8	5	1	11	13	7	7
Studenci-Maribor . .	265	—	—	—	10	80	30	—	120	—	—	+22	—	4	+ 9 2	14	7	—	12	10	9	9
Podova-Dravsko polje	255	—	—	—	40	35	30	—	105	—	—	+25	—	2	+10·6	19	11	1	9	18	4	28
Cezanjevci	182	—	—	—	—	90	—	—	90	—	—	+23	—	1	+10	7	10	—	16	12	3	17
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	—	25	—	—	25	—	—	+26	—	2	+10	3	4	—	12	10	9	14
Donačka gora-Rogatec	397	—	—	—	50	—	60	—	110	—	—	+27	—	1	+11·4	14	6	2	17	7	7	10
Kozje	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+25	—	3	+ 8·6	9	8	1	20	4	7	8
Leskovec-Krško . . .	186	—	—	—	60	50	40	—	150	—	—	+20	+ 1	+13·6	17	6	2	13	11	7	9	
Zakot-Brežice	156	—	—	—	—	30	—	—	30	—	—	+23	—	2	+ 9·8	10	6	2	17	12	2	9
Škocjan-Dolenjsko . .	182	—	—	—	50	40	70	—	160	—	—	+25	—	4	+10·3	14	12	1	17	9	5	9
Krka	300	—	—	—	35	15	20	—	70	—	—	+23	—	3	+ 9·5	7	6	2	20	6	5	13
Mokronog	251	—	—	—	10	5	20	—	35	—	—	+16	—	—	+ 6·9	12	6	2	22	5	4	30
Cerknica	575	—	—	—	25	35	30	—	90	—	—	+24	—	5	+ 9	21	6	2	8	14	9	26
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	—	—	—	30	35	20	—	85	—	—	+17	—	5	+ 8·6	18	11	4	9	8	14	19
Novo mesto	180	—	—	—	30	60	30	—	120	—	—	+26	—	1	+10	17	7	1	16	7	8	—
Šmarjeta	375	—	—	—	20	40	30	—	90	—	—	+24	+ 1	+ 9·3	5	9	2	17	2	12	9	
Valpča vas	280	—	—	—	30	20	20	—	70	—	—	+24	—	1	+10·2	8	12	2	22	8	1	13

Vsi panji so A.-Ž. Sestava.

noter, tem več jih je lezlo ven. Podprem tedaj končnico z nožem, si prižgem cigareto ter puham v čebele, da so se polagoma umikale v panj. Tedaj pa zaškriplje pesek, in za mano se pojavi — Linhart! »Oho, tako tako, kadite! Od vas bi tega ne pričakoval!« — pravi osorno. »Oprostite, prosim, kadim samo pri čebelah, kadar mi nočejo parirati« — se hitro izgovorim, v resnici smo pa z malo izjemo kadili že vsi preparantje, skrivaj seveda. Gledal je potem, kako sem z dimom uganjal čebele v panj. Pri tem mi je cigareta dotlela, a čebel je bilo še dokaj zunaj, saj vsak čebelar vé, kako neokretne so, kadar sede za roj; da je bil pa panj za roj že zrel, je že itak uganil sleherni čestiti bralec. Lahko bi si bil prižgal drugo cigareto, a se nisem hotel izdati, da jih imam še skoraj polno škatlico, zato sem se rajši zlagal, da je škoda, ker nimam nobene več. Prosim torej Linharta, ki si je tudi prižgal smotko, naj še on popuhne nekoliko v čebele, toda ni se upal toliko blizu, temveč mi je dal — glej čudo! — kar tri portorike s pripombo, da naj jih rabim le pri čebelah. V teku časa mi je podaril v ta namen še marsikatero, a nosil sem jih domov očetu, da so se ob nedeljah malo postavili z njimi, pri čebelah sem si pa pomagal, če sem bil sam, rajši s cigaretami, ker so bile lažje.

Ko sem Jozeljnu povedal, kaj sem pri omenjenem panju opazil, me je takoj poučil: »Kadar leti kakšen panj nekaj dni nenavadno močno, potem pa nenadoma očitvidno pojenja, tedaj je prav blizu rojenja; v dveh, treh dneh mora biti roj, le kar pripravi panj!«

O tem daljnjem, oziroma bližnjem znamenju rojenja nisem bral še do danes v nobeni čebelarški knjigi in v nobenem čebelarskem listu, vsaj ne spominjam se tega. Pa močnejše letenje bi si človek že še kako tolmačil, le tisto pojemanje v letenju ene dni neposredno pred rojenjem mi bo ostalo zagonetka, ako mi je ne razreši kdo morebiti v »Čebelarju«; zelo bi mu bil hvaležen za to. Nekaj posebnega se pa v čebelji družini pred rojenjem pač mora goditi. Ali se mar čebele »posvetujejo«, katere pojdejo z rojem in katere bodo ostale doma, zakaj vsekakor je čudno, da gredo z rojem stare in mlade čebele — ne oziraje se na tiste še nerazvite mladičice, ki jih vzame s seboj val roja, in popadajo, ker še ne morejo leteti, pred panjem na tla — v panju pa ostanejo še prav take, kakor gredo z rojem, namreč tudi stare in mlade. Kdo, prosim, določi »prvi poziv«, kdo drugi itd. in zakaj ne izleti iz panja takrat vse, kar more leteti? Kajne, gospod urednik, da je najbolje pustiti takele probleme lepo pri miru, ker bi opravili pri njih toliko, kolikor tista mala Bohkova žabica pri lešniku.

Nekaj pa bi iz lastnega opazovanja lahko trdil, namreč da pošlje bodoči roj še pred svojim izletom izvidnice ali kakor naj že imenujemo tiste čebele, ki imajo nalogo, poiskati zanj nov dom in ga po svojih skromnih močeh, ker jih je malo, tudi počistiti. Ako čebelar roja ne prestreže, ga pravočasno ne ogrebe, tedaj mu uide naravnost v pripravljeni novi stan. V Šmartnem pri Kranju sem sedeč pri uljnaku opazil, kakor čebele v neki prazen Gerstungov panj priletavajo in da izletajoče nekaj iznašajo. Pogledam zadaj v panj, pa vidim po vsem panju raztresenih kakih dve sto čebel, ki so škrbljale po stenah in stropu, nekaj jih je pa pobiralo z dna voščeni drobci ter ga urno iznašalo iz panja. Zaprem zopet panj, žrelo pa pustim še odprto, radoveden, kdaj se bodo čebele naveličale te prostovoljne tlake. Bile so neutrudljive do večera — najbrž niso šle domov niti kósit — in ker me je zanimalo, iz katerega panja da so, sem stržil in pazil prav natanko, kam bodo šle domov, kar bi mi bilo lahko dognati, ker so bile druge čebele že skoraj vse v svojih panjih. Malo pred mrakom so šele jele zapuščati panj; ali zopet presenečenje, kajti čebele niso bile iz mojega ulnjaka, ampak je vsaka, ki je izletela, napravila pred ulnjakom večji ali manjši krogi ter se potem usmerila tja nekam proti Sv. Joštu. Drugo jutro, ko so domače čebele šele pri najboljših panjih začele polagoma izletavati, je bilo v tistem panju že vse živo snažilk. Gledal sem jih pri odprtem panju prav od blizu, kar jih pa v njihovem delu ni motilo. V panju je bil prislonjen nov satnik s satnico, in ker okvir ni bil poskobljan, so nekatere čebele celo tiste majcene lesne kosmatine, ki jih pusti žaga, z vso vnemo odtrgavale in odgrizavale. In to je trajalo zopet ves dan, in šele pozno na večer so zopet izginjale neznanu kam. Tretje jutro pa se ni vrnila nobena več in tudi čez dan ne, dasi sem šel dokajkrat gledat v panj. Nisem si mogel tolmačiti tega pojava, ob šestih zvečer so mi ga pa čebele same na čudovit in razveseljen način. Sedeč pod brajdo pred ulnjakom zaslišim nad seboj neko šumenje, prav kakor bi bil roj. Stopim torej na plano in res zagledam velik roj, ki je valoval še precej visoko nad ulnjakom. Ni pa minila še ena sama cela minuta, je bil od solnca obsevani ulnjakov paž že poln čebel. Kadar je človek zelo presenečen in osupel, ne strmi samo s široko razprtimi očmi, temveč odpre tudi še usta. Tako se je zgodilo tudi meni, ko sem bil opazil, da se je naredila dol po pažu čebelna procesija, ki je na vso moč hitela s paža mimo nekega dunajčana naravnost v žrelo praznega panja, ki so ga bile izvolile izvidnice in ki je stal kot prvi v srednji

vrsti. Mudilo se jim je pa tako, da so bile v teku niti desetih minut vse v panju, do zadnje vse, dasi so naredile nad dva metra dolgo pot peš.

Slučajno pride takoj nato, kakor bi ga bil poklical na pomoč, na obisk Lovro Konjedič, tedanji predsednik čebelarke podružnice za Kranj in okolico, ki mi pomaga vzeti panj z rojem iz vrste, da mu zunaj uljnaka privzdigne pokrov, mu vravnava na panjevo steno prislonjeni satnik s satnico in mu privesiva še sedem izdelanih satov. Ker je bil roj zgođen, in sem mu iz hvaležnosti za stalni poset zelo stregel, mi je še isto leto tik pred kostanjem rojil dvakrat. Prvemu vnuku, ki je bil prav lep, sem odvzel nekaj čebel in jih vrnil, da je bil potem tudi drugi vnuček dovolj močan za pleme; seveda s primernim negovanjem. Ta čebelarški rod je bil vedno izmed najmarljivejših, kar sem jih kdaj gojil.

Ni vsakemu čebelarju dano, da bi se prepričal sam, kakor sem se jaz, o dejstvu, da čebele res poiščejo in pripravijo prostor, kamor bi se vselil roj, ako bi ga kdo ne ujel, in da storé to še pred rojenjem, prav v tistih dneh, ko pojenjajo, oziroma znatno popusté v letenju. Za svojega priseljenca bi skoraj lahko prisegel, da je rojil prav tistega dne, kot se je priselil, zakaj ako bi bil rojil že

takrat, ko so čebele prazni panj začele snažiti, bi po treh dneh rojeve čebele ne bile več tako site, da bi bile kar prosojne, kakršne so v resnici bile, na kar sem prijatelja Konjediča še prav posebno opozoril. Da poiščejo čebele novi »kvartir« za roj še pred rojenjem, se sklepa lahko tudi iz tega, ker na dan rojevega prihoda nisem opazil v praznem panju prav nobene čebele več; vse vodnice so bile pri roju, da so ga mogle, ko je bilo treba, dovesti naravnost v pripravljeno novo stanovanje, tako naravnost, kakor so mi nekoč v Kolovratu mojem prvem službenem mestu, speljale neki roj z veje v votlo bukev v tako premi črti, kakor bi ustrelil, o čemer bom pa povedal kaj več med spomini na svoje ondotno čebelarjenje.

Vem, da je bila današnja snov zelo dolgočasna, ali zdelo se mi je potrebno opozoriti čebelarje na opisano zanesljivo znamenje rojenja, namreč da čebele prej vidno pojemajo v letenju, obenem sem pa hotel tudi dokazati, da gredo izvidnice iskat stanovanja za novi roj še pred rojenjem, in s tem ovreči naziranje, da storé to šele med tistim časom, ko zbrani roj že kje sedi.

Za novo leto, ki naj bo za čebelarje in čebele srečno — bom pa pripravil kaj bolj zabavnega.

Društvene vesti

Tečaj o kuhi voska priredi Čebelarstvo društvo za Slovenijo v čebelnjaku Avgusta Bukovca v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 14.

Prijave je poslati naravnost voditelju tečaja, A. Bukovcu do 10. decembra t. l.

Dan tečaja bomo sporočili vsakemu udeležencu posebej.

Prinesite s seboj delovno obleko ali vsaj predpasnik!

Smrtna kosa je nemilo žela v zadnjih mesecih v čebelarstvih vrstah. Zgubili smo v tem času zveste svoje člane, vnete čebelarje, ki so s svojim delovanjem mnogo koristili čebelarstvu. Meseca avgusta je zatisnil svoje oči g. Ivan Weiss v Predgradu ob Kolpi. Najprej je čebelaril na Češkem, potem v Predgradu. 45 let je oskrboval svoje ljubljenske, v 74. letu starosti pa legel k večnemu počitku.

V Breznici na Gorenjskem, v rojstnem kraju Janševem, je umrl ondotni šolski nadzornik g. Egidij Schiffrer po dolgi, mučni bolezni. Kako navdušeno je pred letom pripovedoval o 200 letnici Janševi ter delal načrte za domačo Janševo proslavo! Usoda je hotela drugače. Medtem ko smo na Breznici proslavljali Janšo, je ležal g. Schiffrer težko bolan.

Meseca oktobra ga je smrt rešila trpljenja. Brezniška podružnica je zgubila svojega delovnega tajnika, društvo svojega dolgoletnega člana.

Meseca oktobra je umrl v Slovenski Bistrici g. Leopold Viher, šol. upr. v pok. V Št. Janžu na Vinski gori je širil 16 let prosveto in pasel svoje čebelice. Priljubljen pokojnik je z veliko vnemo širil čebelarstvo in svojim čebelarstvom tovarišem razlagal tajnosti čebelnega življenja. Bil je prvi v Št. Janžu, ki je preskrbel svojim čebelicam moderen, najpopolnejši dom — A. Ž. panj. Z besedo in dejanji je navduševal čebelarje za moderno in umno čebelarstvo, ki je sedaj že zelo razširjeno. Ohranimo ga v hvaležnem spominu!

Potrti nad izgubo tako odličnih čebelarjev izražamo vsem sorodnikom pokojnikov ter prizadetim podružnicam svoje sožalje. — N. v m. p.!

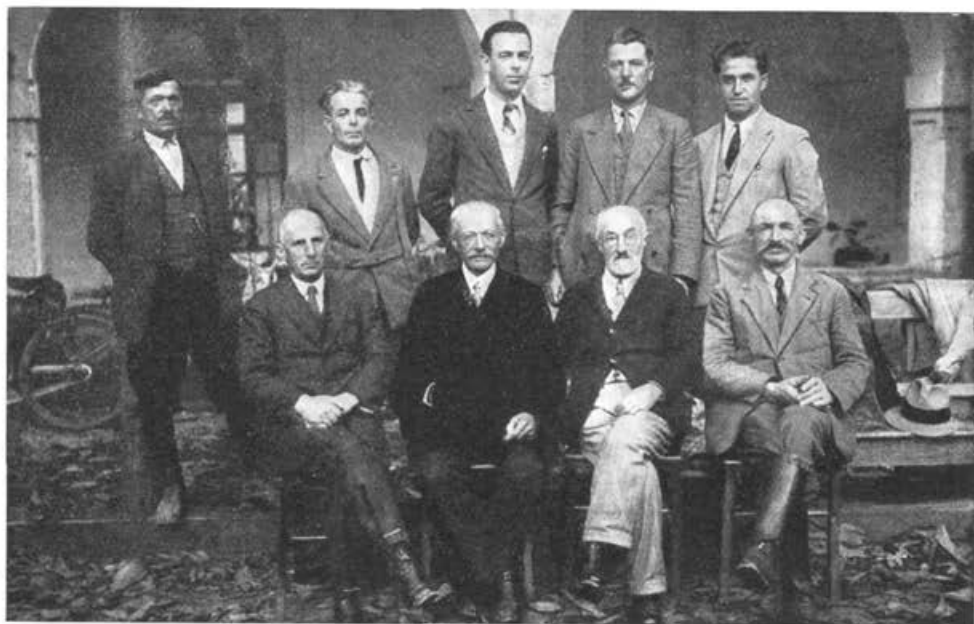
Obračun članarine za leto 1934 je tajništvo razposlalo meseca novembra vsem podružnicam. Mnogo je še neplačane. Ker gre leto h koncu, prosimo, da izterjajo podružnice nemudoma zaostalo članarino in jo takoj odpošljejo društvu. Letos smo imeli velike stro-

ške zaradi Janševe proslave, vseslovanskega kongresa in izdaje nove čebelarške knjige itd. Upoštevajte torej težak položaj društva, ki naj nudi svojim članom vse mogoče ugodnosti, ne ve pa, kako bo krilo izdatke, če ga puščajo člani na cedilu. Do sklepa tekočega leta morajo biti vse članarine poravnane. Hitite torej!

Občni zbori podružnic naj bodo meseca decembra. Podružnični odbori naj ne stavijo na dnevni red zborov samo običajne točke (poročilo tajnika, blagajnika itd.), temveč tudi

kom, nadaljnje številke pa le onim, ki bodo članarino plačali. To bomo naredili zaradi velikih zaostankov, ki jih dolgujejo člani na članarini. Žalostno je, da moramo seči po takih sredstvih. Naj vzamejo vsi naročniki to sporočilo v vednost, da ne bo pozneje kake zamere.

Slov. čebelarško društvo v Gorici je likvidiralo. Za nas je to prežalostna vest. Izgubili smo važno postojanko tam, kjer jo najbolj potrebujemo. O tem se je razpravljalo že pred

Odbor Slov. čebelarškega društva v Gorici pred solničnim zatonom

razne predloge o izboljšanju čebelarstva. Stavijo naj tudi predloge glavnemu odboru, zbirajo člane, sklepajo o delu, ki naj ga izvede odbor prihodnje leto, itd. Snovi je dovolj, treba je le živahnega delovanja in podružnica bo naenkrat oživela, koristi pa bodo uživali člani sami. Pole z novimi člani naj se s članarino vred po občnem zboru takoj pošljejo glavnemu odboru.

Članske izkaznice bodo natisnjene na ovojnem listu januarske številke Sl. Č. Veljavna bo le, ako bo podpisana od podružničnega predsednika in blagajnika ter žigosana s podružničnim žigom. Direktni člani dobe izkaznico pri glavnem tajnistvu.

Položnice za članarino bomo priložili januarski številki vsem naročnikom. Želimo, da plačujejo člani članarino le po svoji podružnici. Le tisti, ki niso v bližini podružnice, naj pošljejo znesek po položnici.

Slov. Čebelarja za leto 1935 bomo poslali prvo in drugo številko vsem starim naročni-

meseci, danes pa prinašamo sliko zadnjega odbora tega društva.

Čebelarški sestanki so vsak drugi ponedeljek v mesecu v poslopju Nabavljalne zadruge drž. železničarjev na Masarykovi cesti ob 20. uri. Tu se zbirajo čebelarji iz Ljubljane in okolice ter razpravljajo važna čebelarstva vprašanja. Marsikaj zanimivega se tu sliši, da je vsak sestanek res zelo poučen in zanimiv. Čebelarji udeležujte se teh sestankov!

Selekcijska postaja. Meseca septembra t. l. je posebna komisija pregledala društveno selekcijsko postajo, ki jo vodi g. inspektor Janko Babnik. Komisija je ocenila posamezne družine glede njihovega razvoja, delovanja, donosa medu in plemenske čistoče. Ocena je bila objavljena v novembrski številki med sejnimi zapisniki. Več o tem v posebnem članku.

Izpiti za predavatelje. Dne 15. in 16. novembra t. l. so bili izpiti za čebelarške predavatelje. Zanje se je prijavilo okrog 20

kandidatov. Za jesenski termin se je prijavilo prvih 8 kandidatov, od teh pa so trije zaradi bolezni odstopili, tako da je izpit delalo 5 kandidatov. Komisijo so tvorili gg. dr. Leo Hribar, šef drž. Veter. bakter. zavoda, naš predsednik prof. Jos. Verbič, Henrik Peternel in urednik Avgust Bukovec. En kandidat je prestal izpit z odliko, dva z dobrim uspehom, eden je dobil ponavljalni izpit, eden pride na vrsto spomladi.

Glede sladkorja berite objavo na ovojnem listu.

Izvršena predavanja.

Dne 6. I. t. l. je predaval v K r a n j u g. Majer o spomladnem čebelarenju in njega vpliva na razvoj. Navzočih je bilo 24 oseb.

Dne 7. I. t. l. je predaval v N a k l e m g. Bukovec o biologiji matice, obnovi satja. Navzočih je bilo 31 čebelarjev.

Dne 21. I. t. l. je bilo predavanje v P r e d o l a h. G. Bukovec je predaval o matici, satju, prestavljanju itd. Navzočih je bilo 20 čebelarjev.

Dne 25. II. t. l. predavanje g. Bukovca v V r b n j a h pri Radovljici o kuhi voska. Navzočih 38 čebelarjev.

Dne 11. III. t. l. je predaval g. Bukovec na Jesenicah o pomladnem pregledovanju čebel. Navzočih 18 čebelarjev.

Dne 18. III. t. l. je bilo predavanje g. Peterenla v Š o š t a n j u o pomladnih opravilih. Navzočih 20 čebelarjev.

Dne 19. III. t. l. je bilo predavanje g. Galloba v P r e v a l j a h o pomladnem opravilu pri čebelah. Navzočih 35 oseb.

Dne 25. III. t. l. je v D o l. L e n d a v i predaval g. Peternel. Navzočih 20 oseb.

Dne 25. III. t. l. v S e v n i c i je predaval g. Bukovec o pomladnem delu pri čebelah, o maticah itd. Navzočih 20 oseb.

Dne 22. IV. t. l. je predaval g. Majer v S e n o v e m o pomenu čebel, podružnic in razvoju čebele. Navzočih je bilo 25 oseb.

Dne 29. IV. t. l. je predaval g. Peternel v Š m a r t n e m o b P a k i o spoznavanju in zatiranju čebelnih bolezni. Udeležencev 21.

Dne 6. V. t. l. predavanje g. Peternela v P t u j u in sicer o Janši in naprednem čebelarstvu. Udeležencev 25 oseb.

Dne 27. V. t. l. predavanje g. Ferjančiča v S e l n i c i o b D r a v i o vzgoji matic, izmenjava matic. Navzočih 30 čebelarjev.

Dne 31. V. je predaval g. Gallob v P a m e č a h pri Slovenjgradcu o vrstah panjev, prestavljanju itd.

Dne 8. IX. t. l. je predaval g. Peternel v R e č i c i o zazimovanju. Navzočih je bilo 22 čebelarjev. (Dalje sledi.)

POROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XXXIX. seja dne 19. oktobra 1934. Tajnik je poročal o pravilniku za izpite za predavatelje, ki naj bi se predložil banski upravi v potrjenje. Poročal je tudi o čebelarskih predavanjih, ki naj bi se na predlog g. Miliča iz Sarajeva vršila pri vseh sokolskih župah v državi. Odbor bo podal svoje mnenje o tem na prihodnji seji, že danes pa odločno odklanja, da bi se pri nas uvajali novi panji, ki jih propagira g. Milič po svoji dopisni šoli, ker niso za naše razmere. S primerno vlogo bo obrazložil svoje mnenje »Sokolskemu Savezu« in naši banski upravi.

XXXX. seja dne 25. oktobra 1934. Tajnik je prebral okrožnico glede čebelarskih predavanj pri sokolskih župah. Odbor je sestavil tozadevno vlogo, ki se bo poslala »Sokolskemu Savezu« in naši banski upravi. G. predsednik je poročal glede izpitov za predavatelje, ki so se morali zaradi državnega žalovanja preložiti na poznejši čas. Odbor je rešil še nekaj zadev D. Č. in društva sploh.

XXXXI. seja dne 8. novembra 1934. G. predsednik je obvestil odbor o raznih intervencijah, ki jih je napravil pri banski upravi: glede sladkorja za čebele, glede strokovnih izpitov, ki so bili sedaj določeni za dan 15. in 16. novembra. Sestavil se bo pravilnik o izpitih za predavatelje, ki se bo predložil kmetijskemu ministrstvu v odobrenje. V vseh zadevah je g. predsednik pojasnil načelniku g. ing. Zidanšku stališče društvenega odbora ter dosegel posebno glede nabave sladkorja, da je intervenirala ponovno tudi banska uprava. Odbor je sklenil nakupiti nekaj knjig za razprodajo in Rotschützov listovni panj za društveni muzej. Tajnik je poročal o razdelitvi dveh vagonov sladkorja, ki sta prispela v Ljubljano dne 31. oktobra. Že v začetku meseca septembra pa je društvo prosilo za nadaljnje štiri wagone, a ni došla do danes še nikaka rešitev. Odbor je po predloženih računih odobril ceno 7.50 Din za kg. Tajnik je poročal o preiskavi čebel v Ptujskem in Ljutomerem okraju z ozirom na dopis »Zveze« v Celju. Zadeva pride na sejo širšega odbora. Odbor je sklenil, da se bo vršila ta seja dne 24. novembra t. l. ter je sestavil dnevni red. G. Znidarski je predlagal, da bi se odbor začel zanimati za čebelarske izraze, kar se bo obravnavalo tudi na seji širšega odbora. Dalje je g. Znidarski predlagal, da bi odbor započel akcijo za širjenje medečih rastlin. O tem bo odbor razpravljal še na prihodnjih sejah.

Kmetijska razstava v Mariboru

Dšura Ivan — Radvanje

Od 29. septembra do 4. oktobra t. l. je bila v Mariboru kmetijska razstava, ki sta se je udeležili tudi čebelarski podružnici Maribor ter Selnica-Ruše. Prirejena je bila v Union-ski dvorani ter je bila razdeljena na več oddelkov. Oddelek za čebelarstvo je zavzemal tri police v skupni dolžini 16 m.

Na teh policah je podružnica za Maribor in okolico razstavila en opazovalni panj, vse čebelarske potrebščine, ki jih potrebuje napreden čebelar pri čebelarjenju in ki jih podruž-

rica prodaja v Čebelarni na Meljski cesti št. 12 v Mariboru (Kmetijski družbi). Na sosednji polici so bile razstavljene starinske končnice kranjčev, starinski panji — iz lesa izrezljan lev, ki ima žrelo pri nogah, medeni kis, vosek. Poleg teh predmetov smo tudi razstavili čebelarstvo kjiževnost, slovensko, hrvatsko in srbsko. Izmed razstavljenih čebelarskih knjig je bila najzanimivejša prva slovenska izdaja Janše »Popolni nauk o čebelarstvu«, ki jo je priredil čebelar Janez Goličnik, župnik v Grižah, ter l. 1792. izdal v Celju. Poleg knjig smo še razstavili posamezne številke »Slovenskega Čebelarja«.

Jako okusno je bil urejen oddelek za med, ki smo ga razstavili v društvenih steklenicah (žal, da so predrage!). Na vsaki je bil napis vrste medu in ime razstavljalca. Imeli smo ga tudi v lončkih. Razstavili smo cvetličnega, kostanjevega in ajdovca. Razprodajali smo cvetličnega po 18 Din kg (v steklenicah po 30 Din!), kostanjevega po 15 Din, ajdovca pa po 14 Din kg. Poleg medu smo še razstavili sate, in sicer nazorno, kako nastane iz satnice popolnoma izdelan in zadelan sat. Nad razstavljenimi predmeti smo obesili slike moder-

nih čebelarstev pa tudi več slik o ogrebanju rojev.

Podružnica Selnica-Ruše je razstavila v posebnem oddelku samo med in vosek.

Pred oddelkom smo še razvrstili po tleh panje; slamnate koše, kranjče, ameriški panj, 2 A. Ž. panja, plemenilnik ter prašilnik za matice. Razstavili smo tudi točilo na 4 sate in stiskalnice za vosek ter velik čistilnik za med.

Razstavljene predmete so dali podružnici na razpolago člani podružnice za Maribor in okolico, mnogo pa jih je tudi dala Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Vsem najlepša hvala!

Razstava je bila jako dobro obiskana. V oddelku za čebelarstvo sta dve osebi obiskovalcem tolmačili razstavljene predmete ter prodajali med. Posameznim kupcem je bilo treba večkrat do najmanjše podrobnosti pojasniti in pokazati, kako pridobivamo med iz košev in kranjčev (prešanca) ter kako ga pridobivamo iz A. Ž. panjev s točilom.

Uspeh razstave je bil za našo podružnico jako zadovoljiv, ker smo razprodali skoraj ves letošnji med ter s tem tudi pridobili večji krog kupcev za prihodnje leto.

Vești iz podružnic

Podružnica Selnica-Ruše vabi vse svoje člane in nečlane, kakor tudi druge prijatelje čebelarstva na svoj redni letni občni zbor, ki bo dne 8. decembra 1934 ob 9 v osnovni šoli v Selnici ob Dravi. Člani, odzovite se vsi, da boste natanko poučeni o delovanju podružnice v preteklosti ter si obenem skupno napravimo načrt za prihodnost. Pokažite, da so zavedni čebelarji tudi tukaj ob severni meji naše ljubljene domovine. Naj od 52 članov podružnice nobeden ne manjka, temveč naj jih bo še več, ker ravno sedaj je potrebna sloga in čvrsta organizacija v vrstah čebelarjev! Zaupajte mirno v vodstvo svoje podružnice, ki se trudi na vso moč, da kolikor mogoče ustreže vsem svojim članom brez izjeme. Kar pa ni bilo mogoče do sedaj, to se bo zgodilo prihodnjič, ako bo vsak posamezen član izpolnjeval svoje dolžnosti.

Podružnica v Središču ob Dravi vabi na svoj letni občni zbor, ki se bo vršil dne 9. dec. t. l. ob 2 popoldne v gostilni g. Lepšina na Grabah. Dnevni red je običajen. Člani, udeležite se občnega zbora polnoštevilno, pripeljite tudi nečlane in ne pozabite na članarino za prihodnje leto. — Odbor.

Podružnica za Ljubljano in okolico bo imela občni zbor v nedeljo, dne 16. decembra 1934 ob 9 v salonu gostilne »Pri Nacetu« na Šmartinski cesti v Ljubljani. Dnevni red je običajen. K obilni udeležbi vabimo vse čebelarje člane in nečlane. — Odbor.

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo odbovo sejo v torek, dne 11. decembra ob 8 zvečer v običajnem lokalu. Udeležba naj bo polnoštevilna. Tajnik.

Drobiž

† **Rečaj Josip**, šolski ravnatelj in predsednik Pčelarskega društva v Vukovaru je umrl dne 19. novembra t. l.

Pokojni ima velike zasluge za napredek hrvatskega čebelarstva. Bil je mirnega in blagega značaja. Njegovi čebelarski tovariši ga bodo zelo pogrešali. — N. v m. p.!

Značilnih slovenskih čebelnjakov starega sloga je vedno manj. Novi čebelnjaki nimajo več tistega prijaznega, preprostega, toda arhitektonsko izredno lepega lica, kakor so ga imeli stari čebelnjaki. Novodobni čebelarji

kar tekmujejo, kako bi zabrisali sleherno sled slovenske izvirnosti pri čebelnjakih in postavljajo hišice, paviljone in podobne »zgradbe«, ki so žalostne priče o našem slabem okusu. Po navadi so prav potratno izdelani in našarjeni, toda kaj malo praktični, četudi so stali mnogo denarja. V mestu in njegovi neposredni okolici se taki čebelnjaki še nekako podajo, toda na deželi, kjer je slog starejših stavb še kolikor toliko enoten, pa naravnost kvarno vplivajo na okolico in žalijo preproste lepote željno oko.

Ravno pri novih čebelnjakih se kaže, kako malo smisla imamo za preprosto, toda resnično lepoto narodnega stavbnega sloga. Vsi novi čebelnjaki so neovrgljiv dokaz, kako pomankljivo vzgojo imamo za tiste stvari, ki bi nas morale še prav posebno zanimati, za naše kulturne spomenike, med katere spada brez dvoma tudi čebelnjak nekdanjih čebelarjev.

Krivda, da se je pri gradnji novih čebelnjakov glede sloga doslej tako zelo grešilo, je na strani čebelarjev samih, oziroma na tistih, ki so bili poklicani, da varujejo domačo lepoto pa niso imeli smisla zanj. Naše društvo je po prevratu sicer poskrbelo, da so bili objavljeni načrti za tipični slovenski čebelnjak za A.Ž. panje, toda pri tem je ostalo. O kaki propagandi za ohranitev starega sloga pa ne moremo govoriti.

Še je čas, da posvetimo tej zadevi malo več pozornosti. Apeliram na razumne čebelarje po čebelarskih podružnicah, da opozarjajo tiste, ki si nameravajo postaviti nov čebelnjak, da naj nikar ne grade izumetničenih in neokusnih paviljonov, marveč naj imajo za svojo prvo dolžnost, da skrbе, da bo stavba nosila čiste oblike starega sloga.

Naj reče kdo kar hoče, čebelnjak domačega sloga je še vedno neznanško lep zaradi svojih preprostih linij, izredno prijazne oblike in primernosti. Tudi zelo poceni je, cenejši kakor moderne spake in praktičen, ker ga vsak količkaj dober kmečki tesar lahko napravi.

Pripominjam, da tudi načrti slovenskih čebelnjakov, ki so bili objavljeni pred leti v »Slov. Čebelarju«, v Janševem »Polnem nauku« in v »Našem panju«, niso napravljeni strogo v narodnem slogu, ker je risar okrasil stranice in vrata čebelnjaka s »križi«, ki jih pri starih tipičnih čebelnjakih nikjer ne najdemo.

Odbor osrednjega društva bi storil lepo rodoljubno potezo, ako bi dal napraviti nove načrte, ki bi se naslanjali strogo na izvirni tip slovenskega čebelnjaka. Potem bi pa morali skrbeti, da spravimo staro obliko čebelnjaka do časti. To bi pa bila častna naloga naših podružnic.

Lažje je čebelam jemati kakor dajati! Še vedno je precej čebelarjev, ki jih mine ljubezen do čebel, kadar so jeseni suhe. Nič ne rečem, če so naše žene takrat slabe volje. Z ženskami je v tem pogledu sploh velik križ. N. pr. gospod Pivko ima ženko, ki ne predstavlja pri družini samo treh hišnih voglov, ampak kar vse štiri... Kadar je dobro čebelarsko leto, ima — žena — polna usta »ljubih, sladkih in zlatih čebelc«, kadar je pa polom,

pa o čebelah sploh ne govori in godrnja od jutra do večera, da »on« samo pred čebelnjakom stoji in meglo z očmi preganja... Nič ne pomisli, da potrč človek mora nekam obračati oči. Časi so taki, da si že ne vemo drugače pomagati, kakor da pričakujemo čudežev z neba!

Letos je bila marsikje taka situacija, da je bila rešitev odvisna res od čudeža. Žepi prazni, letina tako slaba, da ni bilo kaj prodati, vrh tega pa še čebele suhe nič kako. Kaj storiti? Vestni čebelarji so število panjev zmanjšali do skrajne mere, brezvestni so pa prepustili lačne panje usodi, da so že jeseni pomrli od lakote. Poznam čebelarja, ki je imel štiri-deset takih, pa so mu začeli začetkom oktobra ob hladnem vremenu rojiti — zaradi lakote. Sam je pravil, da bo ohranil kvečjemu štiri... Takih primerov je bilo več.

Dokler se bo to dogajalo, ne smemo govoriti o splošnem napredku našega čebelarstva. Kdor živi v takih razmerah, da ne more preskrbeti svojih čebel ob slabih letinah z zadostno zimsko zalogo, naj čebelarji le s tolikim številom panjev, kolikor jih more pošteno preskrbeti, tudi kadar jim narava odreče vsakdanji košček kruha. Šele kadar bo to načelo brezpogojno uveljavljeno pri vseh čebelarjih bomo lahko trdili, da smo napredni čebelarji, ki smo se otresli srednjeveških čebelarskih načinov.

S papriko denaturiran sladkor za pitanje čebel je ravno tako dober za čebele, kakor črni sladkor, ki je denaturiran z ogljem. Paprika kot denaturacijsko sredstvo so uporabljali že pred vojno in je tak sladkor za pitanje primeren. Tudi je mnogo bolj čist kakor črni sladkor. Paprika čebelam prav nič ne škoduje. Pred leti je veljala kot dobro nadomestilo za pomladansko obnožino. Čebelarji so jo čebelam nastavljali kje v bližini čebelnjaka, pa so jo pridno brale in odnašale v panje.

Ko vsipamo papriciran sladkor v vodo, ostane zgornj domalega vsa paprika in jo potem lahko posnamemo. Mnogo jo pa izmeče raztopina tudi med kuho. Papriciran sladkor priporočam prav toplo, ker je res dober in mnogo bolj snažen za pitanje kakor črni sladkor. Le predsodkov se moramo otresti, pa bomo rajši pitali z njim. Tudi se ni treba nikomur bati, da bi z njim satje onesnažili.

Žveplanje satja je nekaterim čebelarjem prešlo skoraj v kri in meso. Jeseni ga žveplajo večkrat, spomladi pa še bolj pogosto. Za tistega, ki so se mu večše v satju že zaredile, je žveplo res najpreprostejše in najučinkovitejše sredstvo za pokončavanje tega mrčesa. Pogosto žveplanje ima pa tudi svojo slabo

stran. Žvepleni dim razjeda žeblje v satnikih, pa tudi žico, ki smo z njo zažičili satnice. Satje dobi neprijeten vonj, za med v satju je pa žveplo — strup.

Če bi čebelarji spravljali satje bolj umno, bi ne bilo treba tolikokrat žveplati. Vsak umen čebelar, ki ima nad 20 A. Ž. panjev, bi moral imeti za spravljane satov primerno omaro. Moje so tako narejene, da so v njih kvačice kakor v panju in je med sati centimeter presledka. Zapirajo prav tesno, pa ne samo s ključavnico, marveč tudi s škrnjaki zgoraj in spodaj, da res ne morejo večje v omaro.

Satja nikdar ne žveplam, niti jeseni, niti pomladi. Maja meseca, ko ga devljam v panje, je še vedno čisto. Le tu pa tam najdem kak sled »pajčevine« in še to le v posameznih celicah. Večje previdnosti je treba le v posebno toplih pomladih, ko črvi že zgodaj začnejo svoje pogubno delo. Takrat moramo satje vsaj vsak teden pregledati in morebitno zalego izbrskati s šilom.

Vsa skrivnost, da mi ni treba žveplati, tiči v tem, da jeseni ne pobrem praznega satja iz medišč toliko časa, dokler ga čebele obsejajo. Tem prepuščam varstvo satja do novembra meseca, včasih pa še dalj, ali pa manj, kakor pač vreme nanese. Šele ko se čebele same potegnejo v plodišče, ga pobrem in spravim. Potem imam mir pred večšami.

Tisti, ki jeseni iztočenih satov ne vrne panjem, da bi jih osušili in jih kar spravi v omaro, bo sveda imel že jeseni sitnosti z večšami. Vsako jesen, ko urejum plodišča za zimo, odvezam odvišne medene sate iz medišča in jih spravim v omaro, da jih potem potočim. V omari so kvečjemu 14 dni, toda v marsikakem se medtem že pokažejo prvi sledovi večše. Letos n. pr. sem v posebni omari združil vse nedodelane sate in satnice, torej samo nežno belo satje. Tega se večša kaj nerada loti, ker žive črvi od »srajčic« in trebeža, ki ga pušča čebelna zalega v celicah. Zaradi tople jeseni so se kljub temu pojavili črvi in začeli riti po satnicah in mladem satju ter mi napravili precej škode. Da bi jih ...!

Kdor nima omare, mora na satje še bolj paziti. Glavno je, da je vedno na hladnem in, če le mogoče, na prepihu ter da ni tesno skupaj zloženo. Pa večkrat ga preglejmo!

O tej zadevi bi imel še marsikaj povedati, pa bi nastala predolga kača.

Za kratek čas. Janez Petrin je bil čebelar po božji volji. Malo jih je, ki poznajo življenje in delovanje čebel tako globoko, kakor ga je poznal on, ki je bil poseben ljubljenelec in

maziljenec čebelarških bogov. Čebelarstvo življenje pa mu je grenila njegova zakonska polovica. Bila je sicer vzorna gospodinja, toda imela je to cesarsko napako, da je vse, kar je bilo v zvezi s čebelami, gledala s pisanim očesom. Pri tem pa ni bil izvzet niti dobričina Janez. Kakor podmornica za sovražno ladjo je švigala leta in leta okoli njega in z veliko vneto in vztrajnostjo spuščala nanj torpede, da je bil na starost od njih preluknjan v svoji notranjosti kakor sito. Zlasti mnogo je prestal, kadar je kuhal vosek. Vsako poleno, ki ga je izpulil iz skladanice za hišo in ga hotel skrivaj odnesti v kuhinjo za vosek, je spremljala ploha očitkov in zbadanj.

Nekega dne pa je bilo Janezovega potrpljenja nenadno konec. Imel je zopet opravka s kuho voska. Že prejšnji večer je, rekel bi, nakradel lastnih drv in jih skril v kuhinjo. Toda »podmornici« ni ostalo to prikrito. Z vso besnostjo je navalila zjutraj nanj ter se zasidrala prav pred vhodom luke — kuhinje — in začela spuščati torpede. Naš dreatnought — oče Janez — je baš imel v rokah precejšen lonec mrzle vode. Ostal je kakor vkopan in strmel v »njo«. Pa se je v njem nekaj zganelo. Roke so zadrhte in brez Janezove volje — kakopak — vrgle vodo iz lonca podmornici naravnost v periskop. In je postala tudi noga živa ter brcnila v vrata, da so se s silnim truscem zaprla tik pred nosom sovražnika. Pa še zapah je naglo sam od sebe zavaroval vhod v »luko«.

Janez je še dolgo poslušal bobnenje pred vrati. Obraz mu je postajal od samega zadovoljstva širji in širji in roka je mehanično segla po pipi in tobaku in kmalu so se po kuhinji vili gosti oblaki dima miru.

Janez je potem zmagonosno pripovedoval, kako je z »njo« obračunal za vsa leta nazaj in kako ponižna je potem postala. »Veste, nalašč sem šel še trikrat po drva, pa je bila kar tiho,« je pravil in se ves srečen hahljal.

Na to strahovito maščevanje je bil čebelar Janez potem zelo ponosen. Prepričan je bil, da je od takrat pri hiši hlače nosil edino on. Oh, pa jih ni, le videl ni, da imajo ženske še daljše!

»Podmornic« ne bo konec, dokler bodo čebelarji na svetu, tako stoji zapisano v čebelarškem svetem pismu. Končno, saj jim čebelarji niso tako zelo nasprotni, dokler niso v akciji. Le kadar se dvignejo iz morske globine in zatuli njih sirena, potem, potem ...

Vesele in zdrave božične praznike želi vsem cenjenim sotrudnikom in vsem čebelarjem — uredništvo.

	Leto	Stran
— navodila za umno izvrševanje		
1899 21, 38, 53, 66, 84, 98,		
106, 114, 122		
— nekdanj in sedaj 1915 10, 34,		
50, 66		
— njega uredba na kmetih . . .	14	20
— njegove koristi	28	1
— o naprednem 1898 4, 10, 18,		
27, 43, 52, 61		
— o njega povzdigu	12	192
— poezija kmetijstva . 1901 15	12	142
— pri ljudskih šolah	05	25
— red in nered v njem	25	151
— strokovni pouk o njem	12	107
— uspešno in neuspešno 1926		
55, 86, 97, 114		
— v Ameriki 1921 58, 68, 83,		
99, 101, 132		
— — in pri nas	24	65
— v Bohinjski dolini	03	24
— v Julijski Benečiji	29	53
— v Kamniškem okraju 1930 1,		
20, 36, 53, 66, 98, 114, 129,		
163	31	4
— v Kranjskem okraju 1932 81,		
103, 115, 130, 162, 179		
— v l. 1900—1910 1915 68, 96		
— v okraju Cerklje na Goriškem	16	39
— v Slovenjegraškem okraju . .	29	20
— v svetovni vojni	17	102
— v Šentjernejski dolini	29	183
— v Zedinjenih državah SA 1923		
5, 19		
— vzorno in razstave	13	4
Čebelnjak A. Žnidaršičev	01	12
— kam bodi obrnjen	19	66
— kranjski	24	91
— lega 1898 63	21	107
— na solnce	23	187
— notranjščina	12	45
— red in snaga v njem	02	154
— šolski	13	115
— — koristi od njega	26	178
— ureditev praktična 1911 21,		
40		
— zakaj vidimo toliko praznih	01	51
— vzorni — pomen za čebelarstvo	12	138
Čemerika 1920 121, 122, 153		
Čistilnik za med	31	84
Črnagoj Frančišek †	26	145
D		
Dadant Charles †	02	163
Dajnko Peter	22	125
Degeneracija	23	21
Delavka	02	95
Delo jesensko v panjih 1901 115	28	137
— razdelitev pri čebelah	11	57
Detelja hubam 1923 157	25	83
Dom čebelni	03	25

	Leto	Stran
Donos v panjih	13	88
Drory Edvard †	04	158
Družina čebelna	26	179
— — koliko nanese tekom leta	22	66
— — prisilno razmnoževanje . .	22	38
— — v naravi 1923 193, 199;		
1924 22, 88		
Družini dve v enem panju	26	117
Dzierzon Joannes dr. † 1907 9,		
18, 35, 51, 67, 84		
E		
Eksport čebel	32	146
Esparzeta 1900 14, 22		
F		
Facelija 1904 3, 62	16	9
G		
Gerstung Frančišek 1900 17, 26, 38		
— Ferdinand dr. †	25	67
Gerstungovec — ali dopade našim		
čebelah	02	81
Gnezdo zimsko — lega 1925 11,		
39, 40		
Gniloba 1901 97; 1904 135, 148,		
162; 1905 5, 31, 77; 1911 151;		
1914 26, 38, 60, 76; 1915 13;		
1924 137, 149, 165, 181; 1925		
104	28	150
— in nje zatiranje	14	171
— o varstvenih sredstvih	09	37
Gorkota	06	21
Griža 1904 24; 1906 35; 1910 43,		
63; 1921 152, 165	24	57
— kaj jo povzroča . . 1924 25	31	116
— vpliv na matico	23	144
H		
Hoja	20	122
Hrana čebelna 1916 89	31	113
I		
Imenstvo čebelarstvo	15	112
Invertiranje sladkorja in mravljin-		
čna kislina	17	53
Izlet prvi pomladanski	27	71
Izmetalnica	99	73
Iz prakse	18	20
Izrazi čebelarški . 1903 priloga		
J		
Janša Anton — rojstni kraj in hiša	06	39
— — slaven kranjski čebelar 1906		
91, 104, 122, 138, 150, 168, 184		
— — oživiljen	18	3
— — »Podvuzhenje« odlomki iz		
njegove knjige . 1901 65, 76		
Jelka — kje in kako medi 1914		
9, 22		

K

	Leto	Stran
Kadilo najboljše	19	80
Karbolinej in gnila zalega	19	116
Kis iz medu	98	95
Kletka panjeva 1904 94, 108		
Kmet — čebelar	30	115
Koledar — cvetni	04	40
Končnice — barvanje in slikanje . .	16	7
Kozica — zaklopna 1913 172	19	79
Kranjič 1914 61	22	25
— in eksportni panj	19	27
— izdelovanje	29	67
Krmljenje čebel	04	54
— — s sladkorjem 1916 53, 65	17	54
— — z moko	14	24
Krpelj čebelni	26	50
Kuntsch Janez †	20	72

L

Lampe Ivan †	20	137
Les za izdelovanje panjev	29	3
— za panjove — pripravljanje	00	5
Limonada medena	23	116
Lipa — kaj je z njo	20	125
Ljubezen do čebel — temelj um- nega čebelarstva	22	27

M

Matica	02	77
— ali piči?	11	113
— izguba pozimi	10	5
— izmenjava	19	131
— kako jajčeca leže	04	146
— kako se izleže	12	109
— mlada	21	21
— — zakaj oboli	32	50
— nezgode pri prašenju	99	82
— prašenje	02	152
— preleganje 1926 85; 1927 86; 1928 18, 115, 151		
— s pristrženimi krili 1924 4, 34, 35, 69	29	26
— stara — ali tudi poje pred rojem 1926 161; 1927 56, 66		
— — obnova v A. Ž. panju	23	70
Matice	29	153
— kaj se opazi pri pregledovanju . .	10	127
— odbiranje 1901 146, 162; 1913 131; 1922 124		
— odgoja 1905 71, 88, 104; 1906 100; 1916 22; 1920 73; 1923 56; 1927 22, 38, 97; 1928 6, 104		
— reja	16	72
— označevanje	26	81
— rezervne — kako si jih pre- skrbimo	28	24
Matici dve v enem panju 1909 148; 1919 14	25	105
Matična buba	28	129
Matične odgoje priprost način . . .	23	52

Matičnjak Kleinov	22	139
Med 1904 75; 1913 103; 1915 94	23	153
— kako so ga stari narodi cenili 1932 53, 69		
— kaj storiti, da ga več pridobimo	25	121
— zapovedi deset za pridobivanje	07	86
— navodilo o odjemanju	99	107
— kako ravnati z njim	02	114
— trgovina z njim 1905 161; 1923 144; 1924 50; 1925 84, 87, 97, 118		
— pospeševanje prodaje po po- družnicah	13	32
— naša grenkost	31	149
— redilnost	98	35
— barva in okus nekaterih vrst	02	126
— kateri je zrel in zanesljiv	11	114
— pravi in ponarejeni 1915 4, 32		
— kristalizacija	20	139
— hranilo in zdravilo 1899 35, 52; 1904 78, 79; 1905 7, 24, 42; 1909 179; 1912 149, 174; 1914 147; 1916 135; 1917 17; 1919 15, 31; 1920 51; 1922 84, 99; 1923 6, 88, 172; 1924 8, 23, 24; 1925 102; 1931 102, 129, 161; 1932 53, 69		
— kitajski	04	150
— pitanec	06	163
— temen — ali je manj vreden . .	12	19
— listni 1915 46, 73		
— hojev	28	132
— jelkin in prezimovanje	20	123
— pridobivanje trcanega iz kranj- skih panjev	15	83
— v satovju — pridelovanje 1924 36, 53, 73, 87		
— kontrola 1932 84, 118, 133		
— in pravilnik zakona o nadzor- stvu nad živili	30	145
Medarji — razširjevalci gnilobe . .	13	29
Medica 1911 163; 1921 75, 103	25	120
Medstene — pritrjevanje pri kra- njičih	13	73
Melisa	23	114
Miller C. C. dr. †	23	90
Miš in rovk — pozor pred njima	23	171
Mlejniki p. Angelus †	31	177
Moč čebelne družine	28	68
Mokrota v panjih pozimi 1915 123; 1924 105, 156	25	100

N

Nakupovanje čebel	28	22
Napajalnik 1907 5; 1913 118	19	95
Napake glavne čebelarjev-začet- nikov	10	19
— v čebelarstvu 1920 153, 175		
Napredek v čebelarstvu in uči- teljstvo	22	28